

İSLÂM TARİHİNDEN YAPRAKLAR (11)

(...dünden devam)

Ama Talha'nın bu sözü, kendisinin Ömer katındaki değerini düşürmemiştir. O da Ömer'in danışmanlarından idi. Ebubekir'e doğru gördüğü görüşü söylediği gibi Ömer'e de yol gösterirdi. Ömer vurulduğu zaman Talha Medîne dışında bulunuyordu. Buna karşın Ömer onu da Halife adaylarından yapmış ve öteki Şura üyelerine de: "Kardeşiniz Talha'yı üç gün bekleyiniz. Gelirse ne a'lâ. Gelmezse artık siz işinize bakar, seçimi yaparsınız" demiştir.

Ömer bütün bu tedbiri, halife seçiminin büyük bir karışıklığa yol açmadan halledilmesi içindi. Buna rağmen seçimde üyeler arasında hayli tartışmalar olmuş, görüş ayrılıkları belirmişti. Özellikle Arap kabileleri, Hilâfetin Haşim Oğullarına geçmesine karşı idiler. Zira hem nübüvvet hem hilâfet Haşim Oğullarında toplanırsa artık bundan sonra bir daha iktidar başka bir kabileye geçmezdi. İşte bundan endişe ettikleri için Haşim Oğullarından birinin Halife olmasına çoğunluk karşı idi. Keza Araplar Hilafetin Ümeyye Oğullarına geçmesini de istemiyorlardı. Çünkü Ümeyye Oğulları Kureyş içinde en kalabalık bir aile idi. Eğer Halifelik onlara geçerse artık kimse kolay kolay onların elinden iktidarı alamazdı.

III. Halife seçiminde iki aile arasındaki rekabetin rolü ve sonuç

Gerek Haşim Oğulları, gerek Ümeyye Oğulları her biri Hilafetin kendilerine geçmesi için büyük çaba içindeydiler. İşte Osman veya Alî'nin seçilmesi olayı iki aile için bir fırsat idi.

Bilindiği üzere Haşim Oğullarıyla Ümeyye Oğulları arasında içten içe kadim bir rekabet vardı. Ömer'in halife seçilmesi, içteki bu dürtünün üstünü örtse de tamamen söndürmüştü.

Peygamber'in amcası Abbas'ın hilafette gözü yoktu. Çünkü kendisi ilk Müslüman olanlardan değildi. Ancak fetih arefesinde Müslüman olmuştu. Peygamber ordusu Mekke'nin fethi için hazırlandığı sırada Müslüman olmuştu. Fakat o, Hilafetin Haşim oğullarında kalmasını çok istiyor ve bu konuda hikmetli hareket ediyordu. Rivayete göre Ömer, içlerinden Halife seçilecek olan Şura üyelerini açıkladığı zaman Abbas, yeğeni Alî'ye "Sen onlara katılma!" demiş fakat Alî: "Ben ayrılık çıkarmak istemiyorum" deyince "O halde istemediğin şeyle karşıla-şa-caksın!"

demişti.

(devamı yarın..)